

Test scharniermallen

Voor de test gaan we aan de slag met vier verschillende soorten mallen: een Ivana aluminium en kunststofmal, een houten mal en een complexe mal van Bruinstools.

ALEXANDER LANGHOUT

De Bruinstools is de meest complexe mal van het stel en heeft handige instelmogelijkheden. De mal is geschikt voor twee scharniermaten, het achterhout en hangnaad zijn eveneens instelbaar. De onderdelen zijn gemaakt van dik, zwart geanodiseerd aluminium. Door de koppelbare geleidestangen met verschillende lengtes kunnen we een passende geleidestang vinden om de freesmallen op te monteren. In de set zitten vier freesmallen. Koop je er nog één bij, dan kun je de mal instellen voor wisselend gebruik bij rechts- en linksdraaiende deuren. De set komt in een mooie houten kist die qua lengte ook in kleine bestelbusjes past.

Ook voelen wij de aluminium mal van Ivana aan de tand. Deze bestaat uit een stevige aluminium stang van 200 cm, met een verlengstuk voor hoge deuren en vier scharniermallen. De dikte van het achterhout is ± 6 mm instelbaar met boutjes. Door de eenvoudige spiegelsymmetrische vormgeving kun je de mal voor rechts- en linksdraaiende deuren gebruiken. De

lengte van de stang bedraagt 2 meter. De mal past qua lengte niet altijd in kleinere bestelbusjes. De derde freesmal bouwen we zelf met een set van kunststofmallen van Ivana. We schroeven de mallen vast op een rechte lat van 200 cm lengte (of zoveel langer/korter als de maat van deur of raam die je moet afhangen). De Ivana mallen zijn qua uitvoering steviger en zwaarder dan de vergelijkbare kunststof mallen van HMB. Bovendien is het achterhout + of - 6 mm instelbaar met boutjes.

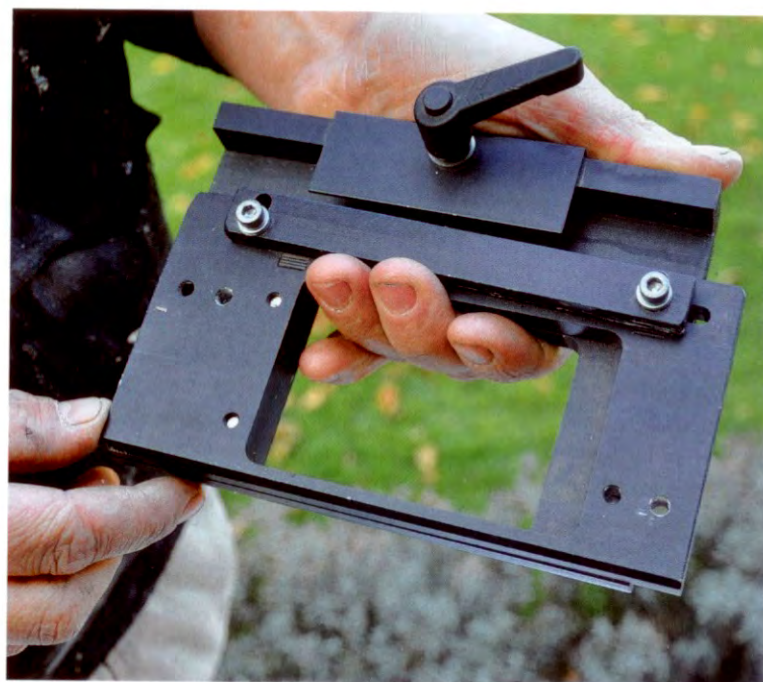
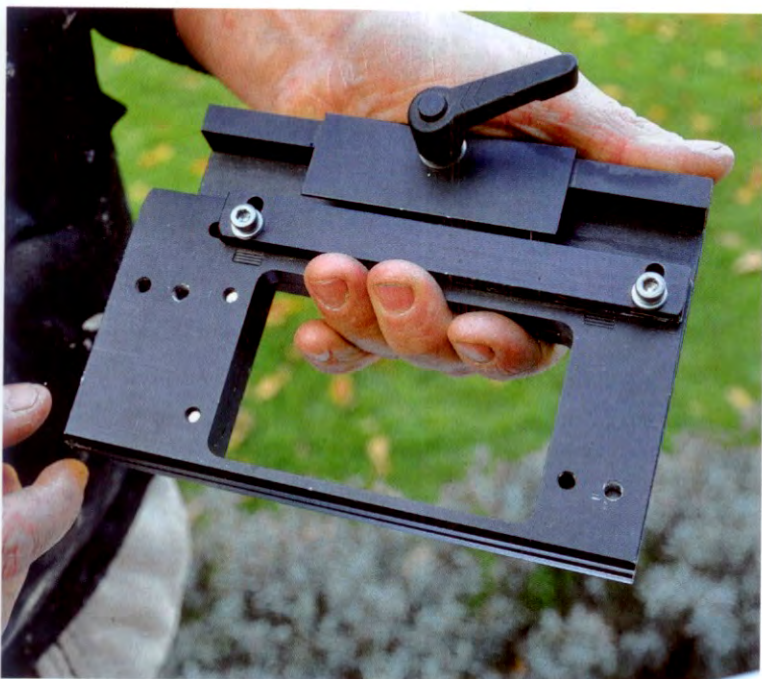
De meeste freesmallen hebben voor de hangnaad een vaste instelling van 2 mm. Die wordt bepaald door een draaibare lip die bij het frezen van het kozijn tegen de binnenzijde van de sponning stoot en bij het frezen van de deur over de bovenzijde van de deur haakt. Hierdoor verschuiven de scharniersparingen in de deur 2 mm naar boven ten opzichte van de sparingen in het kozijn. De deur komt uiteindelijk 2 mm lager te hangen. De Bruinstools werkt op dezelfde manier, maar de maat van de hangnaad is wel instelbaar met een boutje.

Allemaal even nauwkeurig

We testen de mallen op een 201,5 cm hoge binnendeur en bijpassend kozijn. Behalve de instelmogelijkheden zijn er geen verschillen in gebruik van de

De dikte van de lip bepaalt de bovenste hangnaad (2 mm).

De mallen van Bruinstools zijn instelbaar voor 76 en 89 mm scharnieren door twee delen van de mal ten opzichte van de deur te verschuiven.

mallen. Je schroeft de mal altijd vast op de deur of kozijn, in dat laatste geval is klemmen ook mogelijk. We frezen met alle vier de mallen een scharniersparing in een deurstijl en in een stuk kozijnhout. We controleren de passing en maatnauwkeurigheid, maar zien geen verschil. Alle mallen voldoen technisch gezien naar behoren. Een klein verschil is waarneembaar in de spaanafvoer. De aluminiummal van Ivana is helemaal open en heeft daardoor een optimale spaanafvoer, zeker in combinatie met een stofzuiger. De andere mallen zijn rondom het freesgebied gesloten aan de zijkanten zodat, zeker zonder stofzuiger, enige spaanophoping mogelijk is.

Gebruiksgemak

De Ivana aluminiummal is het gemakkelijkst in de omgang. Aan de degelijke, niet te zware mal hoeven we weinig in te stellen. De mal blijkt probleemloos inzetbaar voor afwisselend links- en rechtsdraaiende deuren. Het achterhout is met 6 mm instelbaar door een stelboutje. De kunststofmal van Ivana is ook prima, maar moet je qua hoogte instellen door de mal op een lat te schroeven. Niet handig als je de mallen wilt gebruiken voor verschillende maten ramen en deuren. De houten mallen passen wel op een rail, dus instellen gaat net zo eenvoudig als bij de aluminiumsystemen. Wel zijn ze beduidend minder hufterbestendig dan de aluminium- of kunststofmallen. Zeker de dunne kanten zijn kwetsbaar. Na elke klus zul je ze uit elkaar moeten nemen en in een stevige doos opbergen. De freesmal van Bruintools is de meest veelzijdige. Sowieso handig is de mogelijkheid om twee scharniermaten te frezen. Deze functie compenseert de hogere aanschafprijs. Immers, bij alle andere systemen moet je een extra set aanschaffen. Het traploos instelbare achterhout en de hangnaad komt van pas bij renovaties in oudere gebouwen, vanwege andere deurdiktes en spanningmaten.

Conclusie

De Bruintools is de beste en meest veelzijdige mal. Het gebruiksgemak is groot, ook bij afhangklussen van ramen. Voor een stevige prijs (zie tabel) krijg je twee mallen in één. Voor het recht op en neer werk is de Ivana mal een prima keuze. Voor ramen is deze mal door de lange geleider iets minder handig. De houten mallen van www.freesmal.nl zijn niet duur maar wel kwetsbaar. Ga je flink aan de slag maar wil je niet veel uitgeven, kies dan voor de kunststofmallen van Ivana en maak voor verschillende raam- en deurhoogtes zelf latten op maat om de mallen op te bevestigen.

	Ivana kunststof	Ivana aluminium	Houten mal	Bruintools
Aantal mallen per set	5 (76 of 89 mm)	4 (76 of 89 mm)	4 (vele maten)	4 (76 of 89)
Geleider	Zelf maken	200 cm + verlenging	210 cm of 250 cm	Vijfdelig
Gebruiksgemak	Matig	Prima	Goed	Top
Scharniermaat	Vast	Vast	Vast	76 of 89 mm
Prijs excl. BTW	€ 137,50 of € 99,-**	€ 290,- of € 199,-**	€ 199,-*	€ 650,-***
Leverancier	www.ivana.nl	www.ivana.nl	www.freesmal.nl	www.bostools.nl
Oordeel	70/100	90/100	80/100	95/100

* Internet aanbieding inclusief 99 kogelscharnieren, ** Actieprijs per januari 2012, *** Actieprijs

We hebben met alle mallen springen gefreesd en konden geen maatverschillen ontdekken.

De dunne rand maakt houten mallen kwetsbaar.

KLUSVISIE TIP

Wie begint met de scharnieren moet eerst de deur pas maken. Houdt de volgende hangnaden aan: boven 2 mm; scharnierzijde 2 mm; sluitzijde 3 mm. In totaal maak je de deur 5 mm kleiner dan de deuropening. De ruimte aan de onderzijde van de deur is afhankelijk van ventilatievoorschriften. Meestal houden we 1 cm aan. Het pas maken gaat snel met een cirkelzaag en langseleiders. Aanschuiven gaat dan ook eenvoudig.